

által módosított pontatlanságban valósul meg a múlt, mely az emlékezés folyamatában önálló életre kel, a valóság lehetőségévé válik.

Tózsér költészete azonban valamilyen fokozatban mindig közvetlenül realista is. Nem képes elfogadni egyetlen 'lét nélküli tudat' absztrakciót sem, így a valóság—emlékezés képletét sem végső megoldásnak, csupán a megismerés végtelen folyamatának egy olyan stádiumaként, mely talán a leginkább megközelíti azt, amit igazából már nem lehet tetten érni: „a versben a költő / arra emlékezik amit azelőtt sohasem tudott csak az / t tudja hogy valamit elfelejtett s minden erejét meg / feszítve megpróbál emlékezni nem igaz hogy képe / kben beszél nem a hasonlót keresi hanem a hason / lítottat a hasonló kövein csak ugrál kőről kőre a vilá / gmindenség zúgó vizében gondolatról gondolatra / érzetről érzetre ugrik de célja a gondolat az érze / t előtti padmaly amit persze csak úgy talál meg ah / ogy a negyedik dimenziót sejtjük” (*Tanulmány egy kucsma (és a költészet) természetéről — Történetek ... kötet*).

A borghesi világidőbe úgy kapcsolódik be, hogy eközben megmarad jellegzetesen mittel-európai költőnek, a súlyos, tragikus egyéni és közösségi örökségeket, az egyéni és azzal analóg közösségi sorsazonosságok terhét a maguk nyers realizmusában tovább cipeli, mert: „hol az a teszt hol az a sors / analízis amely engem tép el a múlt / mtól a családi tudattalanból felhoz / ott halálaimtól jövőmtől a Káin-sor / stól a Káin-történelemtől? Hol az a nyolc teszt-kép amely közül életet v / álaszthatnék? (...) Nem leh / et elfutni valamitől ami bennünk va / n” (*Tépések — Történetek ... kötet*). S itt kezdődik és itt ér véget a költészet értelme: élni a probléma; a lét nélküli tudat jelenével szemben egy tragikus, nehéz folytonossághoz, hagyományhoz kapcsolódhatunk, kapaszkodhatunk. De nem lehet elfutni.

DIÓSZEGI BALÁZS GRAFIKÁJA